

ZÓNA 10

bulletin VŠBM v Košiciach

Ročník: desiaty, Rok: 2019

(občasník) Číslo 2

Z obsahu vyberáme :

40 *rokov pôsobenia
prof. Mariána Mesároša
na vysokých školách*

str. 2.

Zahájenie akademického roka 2019 / 2020

str. 3.

Predstavenie zámerov výskumných projektov:

***Resocializácia odsúdených po ukončení
výkonu trestu ako bezpečnostný a
spoločenský problém SR***

str. 4. - 6. Bezpečnosť seniorov na internete

***13. ročník medzinárodnej vedeckej
konferencie***

**„BEZPEČNÉ SLOVENSKO
A EURÓPSKA ÚNIA“**

str. 6.

Noví PhD. absolventi v radoch zamestnancov VŠBM v Košiciach

Z histórie

str. 8.

Horskej záchranej služby

*Naše expozície na výstavách
vysokoškolských škôl*

str. 7.

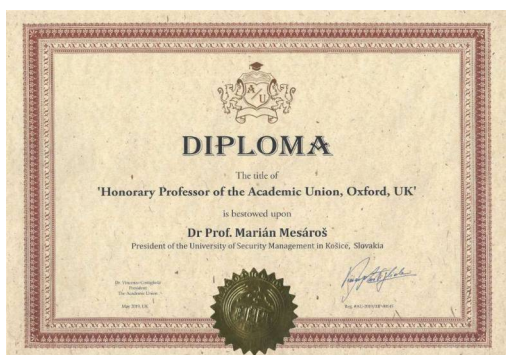
40 rokov pôsobenia prof. Mariána Mesároša na vysokých školách

V tomto roku a to konkrétne 21.8.2019 si pripomíname významné akademické výročie prezidenta VŠBM v Košiciach Dr.h.c. prof.h.c. prof. Ing. Marián Mesároš, DrSc., DBA, MSc. MBA, LL.M. Ide o 40. jubileum jeho pôsobenia na vysokých školách v SR, pričom počas svojej kariéry mal možnosť pôsobiť na všetkých typoch škôl v SR a zahraničí (štátnych, verejných aj súkromných).

Úvod jeho akademickej kariéry siaha do doby existencie Vysokej vojenskej leteckej školy SNP v Košiciach, kde pôsobil ako pedagóg a v roznych riadiacich funkciách až po nominanta na rektora v búrlivom ponovembrovom období. Svoje znalosti v ďalšom období aplikoval a odovzdával študentom na Strojníckej fakulte Technickej univerzity v Košiciach. S nástupom štandardizovaného vzdelávania v súkromnej bezpečnosti na Slovensku (vznik prvého zákona o SBS) začal rozvíjať toto vzdelávanie najprv ako podnikateľ, avšak svoje znalosti a nápady premietol aj ako tvorca študijného programu Bezpečnostný manažment na svojom ďalšom pôsobisku Žilinskej univerzity v Žiline, Fakulte špeciálneho inžinierstva. Ako zakladateľ detašovaného pracoviska tejto univerzity v Košiciach sa zaslúžil o rozvoj bezpečnostného vzdelávania v Košiciach a s tým súvisiaci vznik Vysokej školy bezpečnostného manažérstva v Košiciach, ktorej je zakladateľom.

S týmto významným výročím korešponduje aj nominácia predsedníctva Akademickej únie, Oxford a Akademickej rady Klubu rektorov Európy zo dňa 22. mája 2019 na zasadnutí Akademickej únie Oxford, kde bolo schválené udelenie titulu honorárny profesor akademickej únie Oxford pánovi akademikovi Mariánovi Mesárošovi.

Ocenenie honorárny profesor Akademickej únie, Oxford
Titul čestného profesora akademickej únie sa udeľuje ľuďom, ktorí preukázali prínos pred Akademickou úniou a Klubom rektorov Európy v rôznorodých oblastiach ľudskej činnosti. Prioritné smery zahŕňajú vedu, vzdelávanie, medicínu, manažment, inžinierstvo a kultúru. Titul je udeľovaný vynikajúcim vedcom, významným učiteľom, úspešným lídrom inštitúcií a podnikov, známym verejným a politickým osobnostiam, kultúrnym pracovníkom a diplomatom. Odovzdanie tohto ocenenia sa malo pôvodne uskutočniť 2. júla 2019 na výročnej konferencii akademickej únie v Miláne, ale vzhľadom na pracovné povinnosti laureáta bolo toto ocenenie odovzdané počas promočného aktu VŠBM v máji 2019.

Slávnostné zahájenie akademického roka 2019 / 2020

Dňa 7. a 8. 9. 2019 sa v aule akademika M. Čiča sa uskutočnilo slávnostné zahájenie akademického roka 2019/2020. Úvodné slovo patrilo prezidentovi VŠBM akademikovi Mariánovi Mesárošovi. Vo svojom príhovore privítal študentov v novom akademickom roku vrátane nových študentov prvých ročníkov, ktorých je v tomto roku oveľa viac ako v roku predošlom. V ďalšom sa vyjadril k smerovaniu školy do budúcnosti, a novým úlohám, ktoré nás čakajú v duchu novo kreujúceho sa systému akreditácie vysokých škôl na Slovensku.

V rámci slávnostného charakteru tejto udalosti bolo súčasťou programu udelenie čestného titulu Doctor honoris causa (v skratke Dr.h.c.), prorektorovi Petrovi Lošonczi, za jeho prínos pri rozvoji VŠBM už od prvopočiatku vzniku jej predchodcu Detašovaného pracoviska FBI, ŽU v Košiciach v roku 2001, až do dnešných čias.

V tento slávnostný deň bolo z rozhodnutia správnej rady VŠBM a kladného hlasovania Akademického senátu VŠBM odovzdané z rúk predsedu správnej rady VŠBM akademika Mariána Mesároša, Petrovi Lošonczi aj poverenie vedením funkcie rektora VŠBM. V nadväznosti na to vymenoval novo poverený rektor Peter Lošoncz spoločne s predsedom správnej rady VŠBM akademikom Mariánom Mesárošom do funkcie prorektora pre vzdelávanie doc. Stanislava Krížovského a do funkcie prorektorke pre vedu a výskum Ing. Jozefinu Drotárovú.

Súčasťou tohto slávnostného aktu bolo aj odovzдание čestného titulu Dr.h.c. nášmu bývalému spolupracovníkovi Ing. JUDr. Mikulášovi Bodorovi za jeho prínos v prospech VŠBM počas jeho štúdia a pôsobenia ako pedagóg, ale aj za jeho následnú snahu v prospech našej vysokej školy po ukončení jeho pracovného pomeru u nás.

Nemenej významným bolo aj ocenenie najvyšším vyznamenaním VŠBM a to striebornou hviezdou STAR so šerpou, nášho dlhoročného spolupracovníka a študenta PhD.

Honorárneho konzula Holandského kráľovstva - Ing. Matúša Murajdu, DBA, ktorý už dlhoročne podporuje našu vysokú školu v rôznych formách.

Projekt: *Resocializácia odsúdených po ukončení výkonu trestu ako bezpečnostný a spoločenský problém SR*

Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach s pravidelnosťou vyvíja v rámci vedecko-výskumnej činnosti viacero projektových iniciatív v rôznych tématických oblastiach, ktoré priamo alebo sprostredkovaním ovplyvňujú bezpečnosť našej spoločnosti.

Jednou z týchto aktivít je snaha o realizáciu projektu s názvom „Resocializácia odsúdených po ukončení výkonu trestu ako bezpečnostný a spoločenský problém SR“ a to vďaka výzve Ministerstva spravodlivosti SR na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie na rok 2020 v zmysle § 2 zákona: na presadzovanie, podporu a ochranu ľudských práv a slobôd a na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie.

Cieľom projektu je zistiť stav ľudsko-právneho prijatia a rešpektovania osôb, špeciálne mladých Rómov a občanov zo znevýhodneného prostredia po riadnom výkone trestu odňatia slobody analýzou verejnej mienky, identifikovať možnosti a problémy resocializácie týchto osôb, šíriť osvetu v danej oblasti pôsobiť v rámci prevencie recidívy.

Prepojenie aktivít na účel výzvy:

- Identifikácia a analýza problémov v rámci ľudsko-právneho prijatia, rešpektovania osôb po riadnom výkone trestu odňatia slobody, s dôrazom na mladých Rómov a mladých občanov zo znevýhodneného prostredia,
- podpora uplatňovania zásady rovnakého zaobchádzania a antidiskriminácie odsúdených, najmä mladých Rómov po výkone trestu odňatia slobody,
- podpora vzťahu k zamestnaniu a vzdelaniu ako aj účasti na verejnom živote,
- spolupráca so zamestnávateľmi pri poskytovaní šance na prijatie do práce,
- prevencia recidívy,
- poradenská činnosť.

Verejnosť, podniky, samospráva má tendenciu vylučovať, neprijíť osoby po riadnom výkone trestu odňatia slobody. Dochádza k diskrimináciám a nerešpektovaniu práva rovnakého zaobchádzania. Odsúdení po výkone trestu odňatia slobody najmä mladí Rómovia a mladí ľudia zo znevýhodneného prostredia sa spravidla nevedia zamestnať, sú často bez kvalifikácie. Sú porušované ich základné ľudské práva a slobody.

Projekt má za účelom objektívne posúdiť súčasný stav problematiky, identifikovať problémy počas výkonu trestu, ale hlavne pri adaptácii do prostredia po návrate na slobodu podporovať ľudské práva a rovnaké zaobchádzanie, šíriť osvetu.

Hlavní riešitelia projektu sú zamestnancami Vysokej školy bezpečnostného manažérstva v Košiciach, prípadne študentami III. stupňa odboru Ochrana osôb a majetku na Vysokej škole bezpečnostného manažérstva v Košiciach, preto hlavné miesto realizácie budú Košice.

Ďalšími miestami realizácie budú miesta vybraných väznic úradov, pracoviská Rómskych zmocnencov v ktorých budú prebiehať riadené rozhovory. Ďalšími miestami budú obce disponujúce väčším počtom marginalizovaných Rómskych skupín a občanov zo znevýhodneného prostredia. Vo vybraných školách SR bude realizovaná prednáška pre študentov VŠ.

Výsledky analýzy a aktivít a spracované materiály- manuál pre osoby navrátilé z trestu odňatia slobody (toho času alebo v blízkej dobe) budú využívané ďalšími osobami vo výkone trestu odňatia slobody. Výsledky projektu, informácie a osвета budú využívané a realizované na VŠBM v KE aj v budúcnosti prostredníctvom záverečných bakalárskych prác, diplomových prác, doktorských dizertačných prác a inštitucionálnych projektov financovaných zo zdrojov Vysokej školy bezpečnostného manažérstva v Košiciach

Žiadaná dotácia: 38 936 EUR

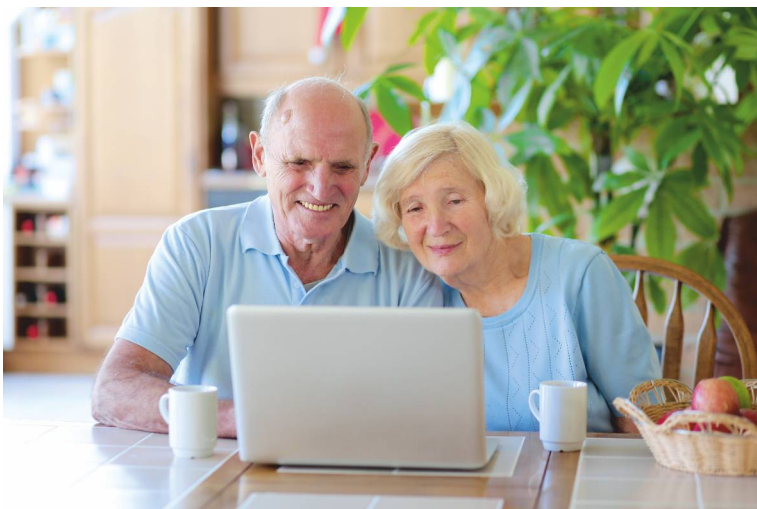
Projekt: *Bezpečnosť seniorov na internete*

Ďalším z projektových iniciatív je projekt : „Bezpečnosť seniorov na internete.“

Projekt sa zameriava na aktuálnu problematiku zvyšovania povedomia o bezpečnostných incidentoch a rizikách v prostredí internetu so zameraním na seniorov, ľudí nad 55 rokov, ktorá v súčasnosti na Slovensku riešená nie je. Parciálnou časťou projektu je zber údajov, s cieľom objasniť stav v tejto oblasti, ďalšou časťou projektu sú pilotné interaktívne semináre s preventívnym pôsobením. Doterajšie nástroje týkajúce sa vzdelávania seniorov v oblasti bezpečnosti na internete sú komplikované a neprinášajú očakávaný výsledok, čo bolo impulzom pre návrh tohto projektu. Ľudia vo veku od 55 rokov využívajú internet najmä na vzájomnú komunikáciu, zábavu, finančné operácie a interakciu s inštitúciami verejného a súkromného sektora a pod. Absentujúce poznanie u týchto ľudí v oblasti výpočtovej techniky a nástrah internetu je potenciálnym zárodkom bezpečnostných rizík, ktorých aktivácia je len otázkou času. Primárnou úlohou v tomto projekte, ktorý sa dlhodobo venuje problematike bezpečnosti, je prevencia kriminality v rizikových skupinách, konkrétne preventívne pôsobiť v boji proti kriminalite u uvedenej vekovej kategórie obyvateľstva.

Cieľom projektu nie je realizovať kurzy informatiky pre seniorov, ale objasniť bezpečnostné riziká v oblasti napríklad internetbankingu, online nákupov, interakcie na sociálnych sieťach a v e-mailovej komunikácii, rozoznávania hoaxov a techník sociálneho inžinierstva a pod. Oproti knižným publikáciám, online kurzom a inštruktážnym videám pre menej znalých užívateľov zaplavujúcich internet, pôjde v tomto prípade o vecný výklad problematiky, ktorý sa prispôbí tempu a znalostiam účastníkov projektu. Interakcia s lektorom ma priniesť neviazanú atmosféru, ktorá bude produktívna pre celkové preventívne pôsobenie a zvyšovanie znalosti cieľovej skupiny.

Východisková situácia : Je potrebné konštatovať, že absentujú štatistiky trestnej činnosti kde boli obeťou osoby 55 rokov a viac, a trestný čin bol spáchaný prostredníctvom internetu. Kriminalita v tejto oblasti je z pohľadu vykazovania štatistik MV SR rôzne definovaná. Napr.: nebezpečné vyhrážanie alebo vydieranie patrí do kategórie násilnej kriminality, obchodovanie s ľuďmi patrí do oblasti mravnostnej kriminality, podvod do ekonomickej kriminality atď.

Môžeme však konštatovať, že počet osôb v tejto vekovej kategórii, ktorí začínajú s prácou na internete v poslednej dobe rapídne stúpa s čím stúpa aj počet potenciálnych obetí. Podľa prieskumu spoločnosti Kaspersky Lab v spolupráci s B2B International až 90 % seniorov vo veku nad 55 rokov využíva internet na nákupy v rôznych online obchodoch, alebo na elektronické bankovníctvo. Tento zahraničný trend preniká postupne aj k nám a je doplnený ďalšími aktivitami seniorov na internete. Neustále narastá počet užívateľov internetu nad 55 rokov. Sice ovládajú základnú prácu s počítačom, mobilným zariadením, ale často netušia, aké hrozby na nich vo virtuálnom svete čakajú. Internet prenikol do mnohých oblastí života aj u ľudí nad 55 rokov. V dnešnej dobe ľudia nad 55 rokov patria k jednej z najzraniteľnejších skupín na internete, a preto sú často

atraktívnym cieľom pre kyberzločincov. Medzi najväčšie problémy, hrozby, kybernetické riziká, ktoré čakajú na cieľovú skupinu na internete je nelegálny softvér, malvery, softver na sledovanie, škodlivý softver a vírusy, podvodné e-maily, šírenie poplašných správ „hoaxy“, finančné straty z dôvodu krádeže údajov k finančným službám, účtom, podvodné inzeráty, neuvážené zdieľanie súkromných informácií, e-maily s infikovanými odkazmi, krádež osobných údajov, fotografií a následne vydieranie či šikanovanie a pod. Tieto riziká nie je možné úplne odstrániť, ale väčšou znalosťou a správnou formou prevencie je možné ich minimalizovať na akceptovateľnú úroveň.

Cieľovou skupinou sú ľudia nad 55 rokov s hlavným zameraním na skupinu seniorov aktívne pracujúcich s výpočtovou technikou s interakciou v pracovnom, spoločenskom, verejnom a rodinnom prostredí. U seniorov vznikajú potreby využívania internetu na získavanie rôznych informácií, komunikáciu, využívanie sociálnych sietí, internetbanking, e-governmentu, zábavu a iné. Cieľová skupina nemá priestor, možnosti a znalostnú bázu efektívne sa vzdelávať prostredníctvom dostupných webových stránok a publikácií, ktoré sú náročné aj pre skúseného užívateľa IKT. Paralelne s tým sa u tejto generácie prejavuje absencia systematického vzdelávania v oblasti informatiky, pokiaľ s ňou nemali dočinenia napr. v pracovnom živote. Ich znalosti v tejto oblasti sú poväčšine útržkovité a intuitívne, alebo postavené na pokuse a omyle. Do určitej miery sa však u cieľovej skupiny predpokladá schopnosť ovládať výpočtovú techniku v základných úkonoch.

Očakávaným výstupom projektu bude vedecká monografia zameraná na riešenie problematiky. Vytvorenie webovej stránky projektu - webová stránka ostane aktívna aj po ukončení projektu. Výstupom bude tiež informačná brožúra pre cieľovú skupinu s hlavnými zásadami ochrany osôb na internete distribuovaná a dostupná pre cieľovú skupinu i po ukončení projektu.

Žiadaná dotácia: 12 272 EUR

13. ročník medzinárodnej vedeckej konferencie „BEZPEČNÉ SLOVENSKO A EURÓPSKA ÚNIA“

V dňoch 14. – 15. novembra 2019 sa uskutočnil už v poradí trinásty ročník medzinárodnej vedeckej konferencie s názvom „Bezpečné Slovensko a Európska únia“. Konferencia bola spojením významných vedecko-výskumných pracovníkov, pedagógov a odborníkov zastupujúcich vysoké školy či rôzne spoločnosti, ako aj zástupcov zložiek Integrovaného záchranného systému a to nie len zo Slovenska. O účasť na konferencii tradične prejavili záujem odborníci z Českej republiky, Poľska aj Ukrajiny. Aj tento rok sa všetci účastníci zišli za účelom výmeny riešení a nápadov, definovania výskumných priorít v oblasti bezpečnostných vied.

Úvodné plenárne rokovanie bolo venované pozdravným príhovorom významných hostí, spojených s vystúpeniami k aktuálnemu daniu v oblasti bezpečnosti Slovenska a EÚ. Úvodné slovo patrilo tradične prezidentovi a zakladateľovi školy, Dr.h.c. prof.h.c. prof. Ing. Mariánovi Mesárošovi, Dr.Sc., DBA, MSc., MBA, LL.M. Z významných hostí, ktorí sa konferencie zúčastnili poprvýkrát, v plenárnom rokovaní vystúpili: veľvyslanec s osobitným poslaním, PhDr. Mgr. František Kašický, MBA a riaditeľ Krajského riaditeľstva PZ v Košiciach, plk. JUDr. Radoslav Fedor. Neskôr sa účastníci konferencie presunuli do sekcií. Prvá sekcia bola zameraná na Aktuálne otázky bezpečnosti SR a EÚ a druhá sekcia sa venovala problematike Bezpečnosti v doprave a Súdnoznalectvu.

Významným prínosom konferencie bola výmena skúseností a poznatkov medzi odborníkmi z oblasti bezpečnosti, nadviazanie a rozšírenie spolupráce zúčastnených a oboznámenie sa s výsledkami praxe pri riešení aktuálnych bezpečnostných problémov. Fotografie, zborník príspevkov a viac informácií o udalosti nájdete na stránke conference.vsbm.sk.

Noví PhD. absolventi v radoch zamestnancov VŠBM v Košiciach

Dňa 12.7.2019 si na pôde Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši, po úspešnom absolvovaní tretieho stupňa vysokoškolského štúdia (PhD. - Philosophiae Doctor), prevzali diplom naši kolegovia Ing. Peter Palko, MBA a Ing. Martin Mašľan, MSc., ktorých školiteľom bol prof. Marián Mesároš. Obom k tomuto úspechu blahoželáme. Naša vďaka patrí aj partnerskej organizácii Akadémii ozbrojených síl gen. M.R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši za ich dlhoročnú pomoc pri rozvoji VŠBM a bezpečnostného vzdelávania na Slovensku.

Naše expozície na výstavách vysokoškolských škôl

Uchádzači o štúdium mali možnosť aj v tomto roku navštíviť naše pravidelné expozície, a dozvedieť sa od našich šarmantných kolegyň viac o svojom budúcom štúdiu na VŠBM v nasledovných mestách a krajinách:

- „Gaudemus - Akadémia Bratislava 2019“ v dňoch 26. - 26. 9.2019,
- „International Education Fair _CIP“, Lvov a Vinnitsa (Ukrajina) v dňoch 28.-29.9.2019,
- „Gaudemus - Nitra 2019“ v dňoch 5. - 6. 11. 2019 a
- „PRO EDUCO 2019, Košice“ v dňoch 4.-5.12.2019.

VYSOKÁ ŠKOLA BEZPEČNOSTNÉHO MANAŽÉRSTVA V KOŠICIACH

pod garanciou zahraničného partnera

Začiatok štúdia:

**Košice
20. marec
2020**

PONÚKA ŠTÚDIUM
**Master of
Public
Health**

Začiatok štúdia:

**Topoľčany
27. marec
2020**

Z histórie Horskej záchranej služby

Odnepamäti chodili ľudia po horách. Hľadači pokladov, haviari, bylinkári, pastieri, poľovníci a v 16. storočí sa vo Vysokých Tatrách objavili prví turisti, ktorých po nebezpečných cestách vodili prví horskí vodcovia. Tí sa starali o bezpečnosť svojich zverencov a boli prví, ktorí im pomáhali pri úrazoch. Simplicissimus v cestopise z roku 1633 píše o viacerých tatranských obetiach, ale neopisuje konkrétne tragické udalosti, ani miesto, kde sa odohrali. Možno predpokladať, že veľa úrazov sa stalo pri ťažení rúd pod vysokotatranským Kriváňom, ale aj v Západných Tatrách. Dňa 28. februára 1856 obrovská lavína, ktorá sa zosypala pod štítom

Horskí vodcovia v roku 1932

Bystrá v Západných Tatrách, zasykala piatich haviarov, ktorí sa vracali zo štôlne a zmieta ich do údolia na poľskej strane Tatier. Dňa 10. augusta 1873 bol založený Uhorský karpatský spolok. Už v prvom roku činnosti boli do

zoznamov zapísaní všetci horskí vodcovia, ktorí vodili záujemcov do vysokohorského prostredia. Cieľom bolo, okrem vedenia, zapojiť ich aj do záchranej činnosti. V roku 1874 sa vo Vysokých Tatrách uskutočnil prvý odborný kurz horských vodcov. Počas kurzu horskí vodcovia dostali od lekárov informácie ako majú pomôcť pri nehodách vo vysokohorskom teréne. Zástupcovia Uhorského karpatského spolku preverili ich fyzické, záchranné schopnosti a vedomosti a 37

absolventom po skúškach vydal oficiálne živnostenské oprávnenia. Vodcovia boli zaradení do troch výkonnostných tried, dostali služobné odznaky a zápisníky, ktoré obsahovali ich osobné dáta s fotografiou a sadzobník poplatkov za túry a ich klienti mali možnosť do nich zapísať svoje poznámky a postrehy.

Neskôr záchrannú v horách riadil Klub slovenských turistov so sídlom v Tatranských osadách. V roku 1933 bola vytvorená samostatná organizácia - Združenie pre záchrannú službu, ktoré sa o štyri roky neskôr premenovalo na Spolok záchranej služby vo Vysokých Tatrách so sídlom v Novom Smokovci. Až v roku 1950 bola oficiálne prijatá Tatranská horská služba. Pôsobila na celom území Tatier. Vladimír Šimo bol prvým náčelníkom. V horskej službe pôsobilo zo začiatku 6 pracovníkov. Všetci boli skúsení horolezci a znalci Tatier. Neskôr v roku 1957 bola Horská služba zaradená

do Československého zväzu telesnej výchovy a o personálne záležitosti profesionálov sa mala starať Správa Tatranského národného parku v Tatranskej Lomnici. Dôležitou udalosťou v roku 1968 bolo prijatie Horskej služby ČSSR do medzinárodnej organizácie IKAR – CISA.

Dňa 10. júla 2002 Národná rada Slovenskej republiky schválila zákon 544/2002 Z.z. o Horskej záchranej službe a od roku 2003 sa datuje vznik Horskej záchranej služby v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Tak, ako ju poznáme dnes.

Autori: Lošonczi, P.; - Garbar, J.

Vydáva: Vysoká škola bezpečnostného manažerstva v Košiciach, Kukučínova 17, 04001 Košice, IČO : 355 777 20

Periodicita : občasník, Ročník vydania : desiaty, Poradové číslo: prvé, Rok vydania: 2019, Dátum vydania : 31. december 2019

Cena : nestanovená (občasník ZÓNA 10 je nepredajný),

Evidenčné číslo MK SR: EV 3847/09, ISSN 1338-4244 (tlačené vydanie), ISSN 1338-6964 (online)

Redakcia: Ing. Peter Lošonczi, PhD., MBA, MSc.